

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Hagyományos
magyar
szőlőfajták

dr. Feldman Zsolt

mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős
államtitkár

Agrárminisztérium

Izsák, 2022. február 18.

Hagyományos szőlőfajták- csoportosítás

- A Kárpát-medencében valaha termesztésben lévő, de a köztermesztésből mára eltűnt fajták- fajtagyűjteményekben
 - Olyan Kárpát-medencei fajták, amelyek termesztése fennmaradt – Nemzeti Fajtajegyzékben
 - Külföldi eredetű, de a Kárpát-medencében hagyományossá vált fajták – Nemzeti Fajtajegyzékben
 - Új lehetőségek: magyar nemesítésű fajták, amelyek a Kárpát-medence klimatikus viszonyaihoz igazodóan nemesítettek – állami elismeréssel a Nemzeti Fajtajegyzékben
-
-

Régi magyar szőlőfajtáink

- Ágosfark, Bajor, Balafánt, Betyárszőlő, Bihari, Cudarszőlő, Cukorszőlő, Detki, Fehér szlanka, Fügeszőlő, Kolontár, Liszte Mézes, Polyhos, Rózsaszőlő, Sárfehér, Sárpiros, Tótika, Törögohér, Tulipiros, Tükörszőlő, Zöld hajnos
-
-

Termesztésben lévő hagyományos fajták

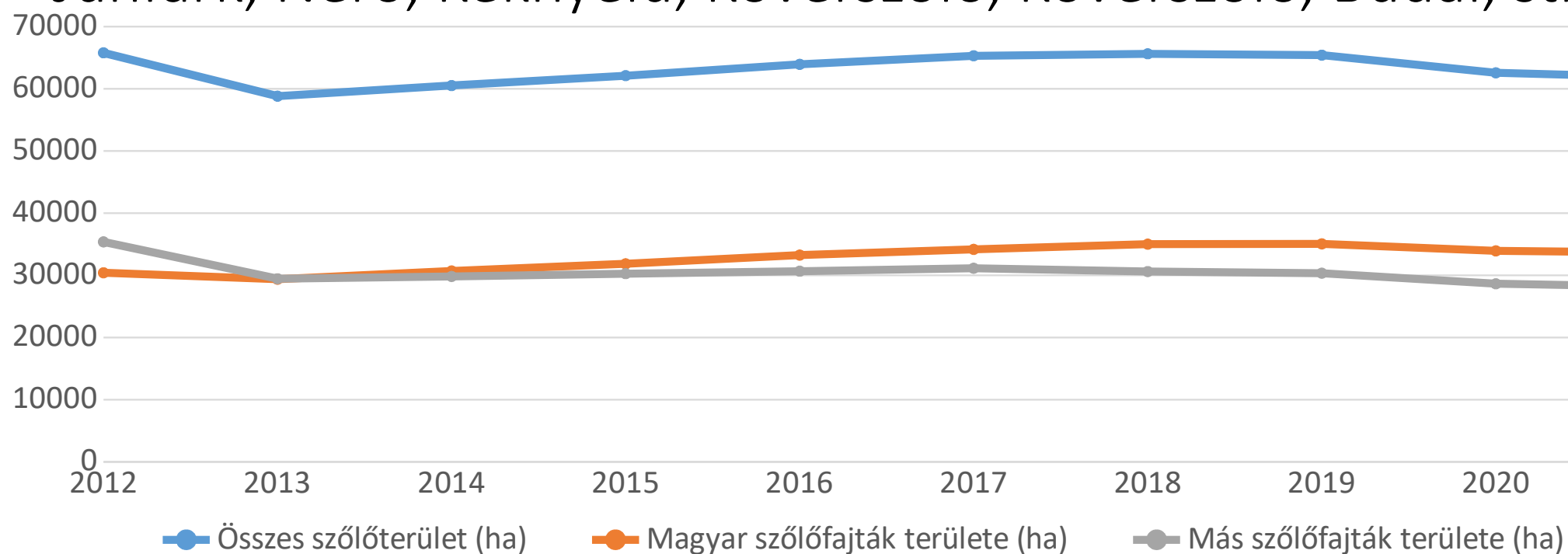
- Ezerjó, Hárslevelű, Furmint, Kéknyelű, Budai, Pintes, Bakatoc, Juhfark, Csomorika, Sárfehér, Leányka, Kövérszőlő, Gohér, Demjén, Királyleányka, Kövidinka, Arany sárfehér (Izsáki)
 - Kékfrankos, Olaszrizling, Kadarka, Cirfandli (hagyományos fajtáink, de nem csak a Kárpát-medencére jellemzők)
-
-

Magyar nemesítésű, jelentősebb fajtáink

- Aletta, Bianca, Czerszegi fűszeres, Irsai Olivér, Zenit, Zengő, Zeusz, Zéta
 - A hazai nemesítésű fajták között szinte kizárólag fehérbort adó fajtákat találunk. Új állami elismerés: Messiás, vörösbor adó ígéretes fajta
-
-

Magyar fajták- termőterület

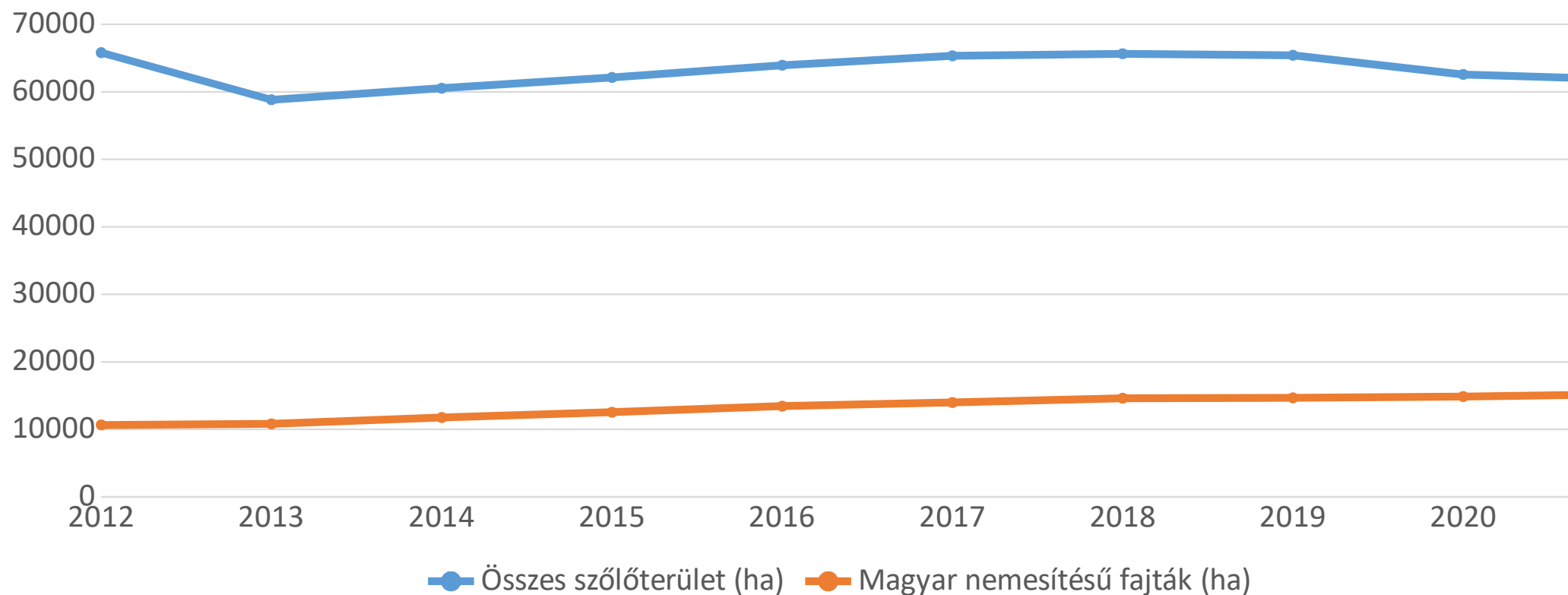
- Kékfrankos, Bianca, Cszerszegi fűszeres, Furmint, Olasz rizling, Irsai Olivér, Aletta, Hárslevelű, Királyleányka, Leányka, Kövidinka, Ezerjő, Kadarka, Arany sárfehér (251 hektár), Juhfark, Nero, Kéknyelű, Kövérszőlő, Kövérszőlő, Budai, stb.

Magyar nemesítésű fajtáink- termőterület

- Aletta, Bianca, Czerszegi fűszeres, Irsai Olivér, Zenit, Zengő, Zeusz, Zéta

Magyar nemesítésű szőlőfajták területe (ha)

Hagyományos fajták: hátrányok

- Régi fajtáink mindegyike valamilyen hátrányos termesztési tulajdonsággal rendelkezik a világfajtákhoz képest
 - Jelentősebb minőségi különbségek az egyes évjáratok között
 - Nagy minőségi szórás a kínálatban
 - Jelentősebb marketingtevékenységet igényel az értékesítés
-
-

Hagyományos fajták: előnyök

- Egy adott földrajzi területhez jól kötődik
 - Növekvő fogyasztói érdeklődés
 - Nincs összehasonlítási lehetőség más országok boraival, mi a fajta jellemzően vagy kizárólag nálunk található meg
 - Borturizmus keretében jól kommunikálható, értékesíthető egyedisége miatt
-
-

Kihívások

- A KAP reform által támasztott új klímacélok, és a fogyasztói elvárások alapján alacsonyabb vegyszerhasználatnak való megfelelés
 - Új fogyasztói igények, amelynek nem minden hagyományos szőlőfajtánk felel meg
 - A hagyományos fajták piaci kommunikációja, elhelyezése e térség borkínálatában
-
-

Lehetőségek

- Az új, magyar nemesítésű fajták iránt (főleg az illatos fajták) jelentős fogyasztói kereslet mutatkozik külföldön is
 - A rezisztencia jelentős előnyt jelent a termesztésük elterjedésében (lásd Bianca, legnagyobb termőterületű fajta)
 - Térségi arculat alakításában jelentősebb szerepe lehet a növekvő fogyasztói érdeklődés miatt
 - Az interspecifikus fajtákat az oltalom alatt álló eredetmegjelölésű borászati termékek termékleírásába is fel lehet venni a KAP reform eredményeként
-
-

Fajtafenntartás lehetőségei

- Fontos, hogy a fajtafenntartás irányának meghatározásában az ágazati szereplőknek szavuk lehessen
 - A magyar borszőlő biológiai alapok fenntartható fejlesztéséért célzó szakmaközi kutatásösztönzési programot indított még 2020-ban a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa – piacszervezési intézkedés
 - Az Agrárminisztérium a HNT piacszervezési intézkedését rendelettel kiterjesztette (71/2020. (XII. 29.) AM rendelet), az mindenki számára kötelezően betartandó
 - Az intézkedés pénzügyi alapot és irányt mutat a fajtafenntartáshoz, kutatáshoz
-
-

Fajtafenntartás lehetőségei

- A HNT piacszervezési intézkedése biztosítja egy állandó pénzügyi alap létrehozását és fenntartását
 - A HNT-n belül működő Szakmaközi Borszőlőszaporítóanyag Bizottság határozza meg a célokat, a pénzügyi alap felhasználását
 - A HNT rendszeresen beszámol honlapján a befizetésekről, valamint a Bizottság munkájáról
-
-

Borszőlő Szaporítóanyag Előállítását Ösztönző Fejlesztési Terv

- termesztési szempontból fontos fajták új klónjainak bejelentése
- patogénmentesítés
- klónszelekció elindítása
- szaporítóanyag termelők növényegészségügyi minőségtanúsítási rendszerének kidolgozása
- tájkísérletek rendszerének kidolgozása
- szőlőnemesítési kutatócsoport létrehozása

A HNT által támogatott kutatások: Olasz rizling és a Kékfrank az anyagi lehetőségek függvényében Irsai Olivér és Furmint

KAP reform – szőlőtermesztést érintő változások

- A telepítési engedélyezési rendszer 2045-ig meghosszabbított
 - Módosulnak a szőlőtelepítésre vonatkozó szabályok
 - Az új telepítési engedélyek nagyságának megállapításánál (telepítési jogokat is bele lehet számolni az alapba)
 - Hosszabb felhasználási idő az újraterelítési jogosultságra (térpihenési lehetősége)
 - Járványhelyzet miatti átmeneti szabályok
-
-

KAP reform- fajtahasználati szabályok

- A tiltott szőlőfajták telepítése továbbra is tilos marad
 - Interspecifikus fajtákból is készíthető védett eredetű (oltalok alatt álló eredetmegjelöléses) borászati termék
 - Osztályba nem sorolt fajták nem borászati célú felhasználás esetén azok termesztésben tarthatók
-
-

Izsáki Arany Sárfehér

- Izsáki Arany Sárfehér: önálló eredetvédelemben részesült
 - Bor és pezsgő is forgalmazható ezzel a névvel
 - Az Arany Sárfehér szőlőfajta csak más földrajzi árujelző jelölésével együtt írható fel a címkére (földrajzi árujelző nélküli borászati termékekre nem)
-
-

Izsáki Arany Sárfehér termőterület

Termőterület	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hajós-Bajai borvidék	1	1	1	1	1	1	1	1	
Kunsági borvidék	666	658	626	615	585	569	485	474	32
<i>ebből Izsáki Arany Sárfehér termőterület</i>	<i>523</i>	<i>537</i>	<i>515</i>	<i>503</i>	<i>484</i>	<i>477</i>	<i>406</i>	<i>397</i>	<i>27</i>
Villányi borvidék	2	2	0	0	0	0	0	0	
ÖSSZESEN	670	661	627	616	586	570	486	476	32

Izsáki Arany Sárfehér- lehetőségek

- Vidékfejlesztési Programban támogatási lehetőség OEM borpromóciójára HNT-n keresztül.
 - Borstílus alakítása- a szőlőtermesztési és borkészítési szabályok a termékleírásban módosíthatók.
 - Lokalitás erősödése a borfogyasztásban.
 - Inkább kérdés: lenne esély a fajtát és a termeléstechológiáját magas művelésű, gépesíthető alakítani?
-
-

Izsáki Arany Sárfehér- lehetőségek

- Alacsonyabb alkoholtartalom – erősödő fogyasztói igény
 - Van lehetőség az Izsáki Arany Sárfehér mellé más, kiegészítő fajták felvételére a szőlőtermesztési és borkészítési szabályokat tartalmazó termékleírásban, amely lehetőséget ad a borstílus formálására (a fogyasztói igényeknek megfelelő gyümölcsösebb irány)
 - A változó fogyasztói igényekhez történő igazodás egy példaként a Debrői Hárslevelű, ahol szintén kiegészítő fajták felvételére került sor:
 - Hárslevelű alapú házasítás
 - 85%-ban tartalmaz Hárslevelű fajtát
-
-

Izsáki Arany Sárfehér – promóciós lehetőségek

- Vidékfejlesztési Programban támogatási lehetőség van O borok promóciójára, az Izsáki Arany Sárfehér, mint ön eredetvédelemben részesült név is támogatható a HM keresztül. (a minőségrendszerek promóciójára irány támogatás kérelmezője és összefogója a HNT)
- Támogatható intézkedések:
 - Tájékoztató tevékenység a minőségrendszerről
 - Rendezvényeken történő részvétel
 - Fogyasztói kutatások készítése
 - Kiadványok készítése
 - Új arculati elemek, logó kidolgozás, népszerűsítése
- A támogatás intenzitás 70%-os.

Borászati termékek oltalom alatt álló eredetmegjelölései

